

Mešani občutki so upravičeni

Pred dnevi smo z mešanimi občutki prejeli iz Rima vest, da namerava minister za odnose z deželami Maccanico predložiti osrednji vladi zakonski osnutek za zaščito pravic slovenske narodne manjšine v Furlaniji Julijski krajini. Naslov tega zakonskega osnutka govori, kot nam sporočajo iz italijanske prestolnice, o zaščiti pravic Slovencev v tržaški in goriški pokrajini ter o pravicah prebivalstva slovenskega porekla v videmski pokrajini. Medtem ko pišemo te vrstice, smo zvedeli, da bo minister Maccanico baje izročil zakonski osnutek vladi na seji dne 27. t.m.

Na začetku smo napisali, da smo vest o predložitvi zakonskega osnutka vzeli na znanje z mešanimi občutki. To pa iz dveh razlogov: najprej zaradi tega, ker je bil minister Maccanico že pred časom napovedal predložitev takega zakonskega osnutka in ker močno dvomimo, da je vsebina tega osnutka pravična in v skladu s pričakovanji našega slovenskega ljudstva v mejah republike Italije.

Ko bo naš list prišel v roke bralcem, bo že znano, ali so bili naši občutki upravičeni ali ne. Dejstvo pa je, da imamo Slovenci v Italiji v pogledu zaščite svojih pravic slabe izkušnje. Za Slovence na Tržaškem se je začelo leta 1954, torej pred 35 leti, ko je bil sklenjen znani Londonski sporazum, ki je med drugim vseboval priložnostno, posvečeno zaščiti slovenske in italijanske manjšine (v bivši coni A in bivši coni B). Vsi vemo, kako se je zadeva končala; za italijansko sodno oblast je šlo za »kos papirja« in ne za norme, ki bi bile sestavni del italijanskega pravnega reda (tako je dejal eden tržaških sodnikov). Osimski sporazumi iz leta 1975 sicer omenjajo tudi Londonski sporazum in zagotavljajo enako raven zaščite slovenski manjšini, kot je bila predvidena leta 1954, a se je pri italijanskih birokratih in nekaterih politikih takoj začelo slepomišenje glede pravega tolmačenja obveze, izhajajoče iz osimske pogodbe. Dejstvo je, da kljub izjavam in obljubam v parlamentu ob ratifikaciji osimske pogodbe Slovenci v Italiji nimamo popolne in pravične zaščite, čeprav je od tedaj poteklo že toliko let.

Mešani občutki, o katerih govorimo, so torej povsem upravičeni.

—o—

V Budimpešti se je končal kongres italijanske radikalne stranke, ki ima ali hoče imeti transnacionalne razsežnosti. Kongres so najprej nameravali imeti v Zagrebu, a prireditelji niso prejeli dovoljenja od jugoslovanskih oblasti.

V Sovjetski zvezi je »eksplodiralo« narodnostno vprašanje

V zadnjem času skoraj ne mine dan, da iz Sovjetske zveze ne bi prejeli vesti o nemirih, neredih, demonstracijah in protestnih manifestacijah v tem ali onem kraju prostrane države. Gre v ogromni večini za javne izraze nezadovoljstva manjših narodov; ne smemo pozabiti, da živi na ozemlju Sovjetske zveze 110 narodov in narodnih skupnosti. Marsikdo je na Zahodu še do pred nekaj leti mislil, da je bilo z oktobrsko revolucijo urejeno tudi narodnostno vprašanje. V zadnjem času pa sami sovjetski uradni viri opozarjajo, da je stanje drugačno. Zakaj neredi in nemiri? Na to vprašanje skuša odgovoriti razmišljanje, ki je bilo objavljeno v petek, 21. aprila, v turinškem dnevniku »La Stampa« in ki ga zaradi zanimivosti ter važnosti prinašamo v slovenskem prevodu.

(Ured.)

Mihail Gorbačov že dve leti napoveduje plenarno zasedanje Centralnega komiteja Sovjetske komunistične partije, na katerem bi razpravljali o narodnostnem vprašanju v sovjetski državi, a plenarnega zasedanja ni in nihče se ne pobriga, da bi uradno opravičil njegovo odlašanje. Opravičila pa bi dejansko bila tudi odveč. Država, ki naj bi bila po trditvah predhodnikov Mihaila Gorbačova, »monolitna«, je po reformah, za katere je dal pobudo sedanjí glavni tajnik komunistične partije, spet postala mozaik nemirnih narodov. Ti narodi kažejo odločno voljo po obstoju in v raznih oblikah zahtevajo, naj se nanovo določi njihov pravni položaj v okviru ZSSR.

William Pfaff v članku, ki ga je 25. marca objavil Herald Tribune, se sprašuje, ali ni morda Evropa spet na pragu novega 1848. Gorbačov želi po vsej verjetnosti preprečiti takšno perspektivo in predlaga narodom svoje države novo pogodbo

o sožitju. Vsak poskus oblikovanja novega značaja sovjetskega federalizma pa po vsej verjetnosti naleti na dinamično in neukrotljivo stvarnost, ki se spreminja mnogo hitreje, kot se spreminja miselnost partijskih in državnih voditeljev. Zaradi novih zahtev, ki prihajajo iz mest, kot so Tallin, Riga, Vilnius, Erevan, Tbilisi in Kijev, se morajo spet in spet proučevati kompromisni predlogi in koncesije, ki jih uradi Centralnega komiteja pripravljajo v pričakovanju plenarnega zasedanja. Ulica torej izpodrinja partijsko birokracijo, ki se mora boriti v ozadju in ki le tu pa tam prehaja v protinapad, kot se je pripetilo v Armeniji po potresu, ko so bili aretirani predstavniki Odbora na Nagorni Karabah.

Vrhovi sovjetske države gotovo razpravljajo o tem vprašanju, vendar o poteku razprave ne vemo nič. Menimo, da je sovjetska ureditev narodnostnega vprašanja za Gorbačova zastarela in anahronistična, takšna, kakršna je po njegovem tudi oblika države in njenega gospodarstva. Ne vemo pa, ali ima o tem kak načrt in ali čaka na primeren trenutek, da bi ga uveljavil z vrha. V pričakovanju razvoja dogodkov, o čemer so informacije sovjetskega vodstva silno skope, nam ne preostane drugega, kot da obrnemo pogled v preteklost in od zgodovine terjamo, naj nam pomaga bolje razumeti sedanost. Pred nekaj meseci je Hélène Carrère d'Encausse objavila knjigo, ki nam pomaga bolje razumeti sedanjo sovjetsko stvarnost. Pisateljica je s svojo intuicijo že pred 10 leti v nekem smislu napovedala sedanje dogodke. Naslov njene »preroške« knjige

dalje na 8. strani ■

Slovenska skupnost in evropske volitve

Na tretjih neposrednih volitvah za evropski parlament v Strassburgu, ki bodo 18. junija, se bo tudi letos predstavila skupna lista manjšin in avtonomistov. Pri njej sodeluje tudi Slovenska skupnost, podobno kot leta 1979 in 1984.

Po številnih dvostranskih stikih in petih plenarnih zasedanjih v Aosti, St. Vincentu in Milanu je bil sporazum podpisan v soboto, 22. aprila, v okolici Milana. Ssk sta na zasedanju zastopala deželni tajnik Ivo Jevnikar in član tajništva, goriški občinski odbornik prof. Andrej Bratuž.

Cilj zaveznitva je potrditev in utrditev samostojnega zastopstva manjšin v evropskem parlamentu. V programu je na prvem mestu delo za zaščito in ovrednotenje pravic narodnostnih skupnosti v vsej Evropi. Sledijo točke o varstvu okolja, gospodarskem razvoju, delu za mir in mednarodno vzajemnost, pri čemer je poudarjena tudi podpora skupne liste in njenega bodočega zastopstva v evropskem parlamentu demokratizaciji, priznavanju narodnostnih pravic in razvoju evropeistične misli v vzhodni Evropi.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 30. aprila, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Peter Klepec« (France Bevk - Mariza Perat); 11.00 Nediški zvon; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Janez Mencinger: »Gorenjčeva pisma« (Tone Gogala); 17.00 - 18.30 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 1. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Dobro jutro po naše; 12.00 Delovni profili; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Goriški razgledi; 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev; 15.15 »Glas harmonike«; 17.00 Mi in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 2. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Ko študent na raji gre; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Dedek, izmisli si pravljico!«; 14.30 Iz Benečija; 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev; 15.15 Pot do glasbe; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Bojan Stih - Karel Destovnik Kajuh: »Mati«. Družbena drama; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 3. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Moja šola radiestezijske bioterapije; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Govorimo o glasbi; 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev; 15.15 Neopravičena ura; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Antologija slovenske violinske glasbe. Violinist Tomaž Lorenz, pianistka Alenka Šček; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 4. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Trst, mesto znanosti; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Glasbeni portret Urbana Kodra; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev; 15.15 Domača delavnica; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 10. tekmovanje slovenskih pevskih zborov v Mariboru; 18.00 »In exilium« — dekan Viktor Kos piše župnijsko kroniko; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 5. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz zaprašene delavnice. Pripravlja Zorko Pelikan; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Razvoj slovenskega povojnega pesništva; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 13.30 Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Halo, kdo tam?; 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev; 15.15 Pogovori z Jožijem; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 6. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bom naredu stazice«; 14.40 Filmi na ekranih; 15.00 Sobotni razmislek; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 »Zamislil sem si stvar za gledališče zli potovanje skozi čas«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Množične protestne manifestacije na Kitajskem

Protestno gibanje kitajskih študentov, ki zahtevajo več demokracije in svobode, je zavzelo večji obseg, kot so sprva pričakovali. Po nekajdnevni manifestaciji, ki so v Pekingu potekale vsaj v glavnem brez večjih neredov, prihajajo zdaj vesti o podobnih in ponekod dokaj ostrejših demonstracijah tudi v drugih mestih. Najbolj nemirno je bilo v mestu Xian, ki šteje pet milijonov prebivalcev in je prestolnica pokrajine Šaanxi. Tam so univerzitetni študentje najprej uprizorili mirne manifestacije s podobnimi zahtevami po demokraciji. Študentska manifestacija pa je kot detonator vplivala na množico meščanov, katerih nastop se je v kratkem spremenil v hude poulične nemire. Skupine demonstrantov so napadle zgradbe pokrajinske vlade in pri tem zanetile nekaj požarov. Med spopadi s policijo je bilo ranjenih 130 agentov, do precej podobnih izgrediv je prišlo tudi v mestu Čangša, in med demonstranti so se pojavile slike pokojnega kitajskega voditelja Maocetunga. Mirne pa so bile manifestacije v Šangaju.

Ta nepričakovani protestni val se je sprožil ob smrti nekdanjega kitajskega voditelja Hu Yaobanga, čigar pogrebne svečanosti so bile ob koncu tedna. Hu Yaobang velja za prvega pobudnika svobodnejšega koncepta družbeno političnega življenja na Kitajskem in na njegovem pogrebu je sedanje kitajsko vodstvo dejansko rehabilitiralo njegov lik in njegove koncepte. Nekaj let pred smrtjo je bil namreč Yaobang prisiljen k umiku, ker je šel po mnenju uradne partijske linije predaleč

—o—

DEMOKRATIČNA IN NE VEČ KOMUNISTIČNA MLADINA

Na Madžarskem je imela kongres Zveza madžarske komunistične mladine. Z dvetretjinsko večino je sklenila, da spremeni svoje ime v Zvezo madžarske demokratske mladine in da proglasi svojo neodvisnost od komunistične partije. Za novega tajnika je bil izvoljen 32-letni matematik, ki je znan po svoji podpori demokratskim reformam v državi.

Nasilje na zasedenih ozemljih

Z zasedenih arabskih ozemelj še vedno prihajajo podatki o zelo hudem obračunu nedeljskih neredov. Ravno na judovsko velikonočno praznovanje so se Palestinci spomnili 1300-letnice prve zmage muslimanske svete vojne.

Čeprav govorijo izraelski uradni viri le o štirih arabskih ranjenih, je po drugih vesteh obračun veliko višji: kar 36 ranjenec na področju Gaze, kjer so oblasti zaradi tega ponovno proglasile policijsko uro v več krajih, in 12 ranjenec v Cisjordaniji. Med težjimi ranjenci sta štiriletni in desetletni otrok. Oba sta bila zadeta v glavo, eden s pravo svinčenko, drugi z gumijastim izstrelkom.

V nedeljo so tudi našli obglavljeno truplo nekega Palestinca. Nekateri trdijo, da je postal žrtev družinskega obračuna, drugi pa, da je bil umorjen zaradi sodelo-

vanja z Izraelci. Nedaleč od meje z Libanom sta dva Palestinca, ki ju je policija že aretirala, lažje ranila z nožem starejšo Judinjo.

V Cisjordaniji je izraelska vojaška policija zaslišala 40 judovskih kolonov, da bi našla krivce nekakšne kazenske ekspedicije, ki je povzročila veliko gmotno škodo v arabski vasi.

—o—

V torek, 25. t. m., so se začele umikati iz Madžarske prve sovjetske vojaške enote. Šlo je torej za zgodovinski dogodek. Delni umik svojih enot z ozemlja Madžarske je predsednik Gorbačov napovedal med svojim obiskom pri Združenih narodih. Tudi Združene države so začele umikati vojake iz Evrope. Gre za kakih 4 tisoč mož, ki so imeli v oskrbi rakete na srednji domet, a so jih že odstranili.

Lech Walesa: konec faze boja na Poljskem

Voditelj poljskih svobodnih sindikatov Lech Walesa se je po štiridnevem obisku pri italijanskih sindikatih v Italiji, kjer pa se je sestel s številnimi italijanskimi politiki in državniki ter je bil sprejet pri papežu Janezu Pavlu II., vrnil domov in se takoj lotil zahtevnega političnega dela, ki ga čaka zaradi bližnjih parlamentarnih volitev. V soboto, 23. t. m., se je poklonil spominu padlih v varšavskem getu, kjer je med drugim poudaril misel: »Ko gradimo nekaj novega, ne moremo pozabiti teh žrtev, če hočemo preprečiti, da bi se take tragedije ponovile«. Walesa se je poklonil tudi spominu patra Popieluszka in dejal, da sedanji poljski preobrat ne bi bil možen brez žrtve pogumnega duhovnika. Še isti

dan je Walesa predsedoval seji vodstva sindikata Solidarnost, ki mora v najkrajšem času potrditi kandidate za bližnje parlamentarne volitve. Walesa je napovedal, da sam ne namerava kandidirati, ker se noče vezati na noben parlamentarni mandat, temveč hoče prosto delovati za sindikalno gibanje. Mnogi člani vodstva pa se nameravajo predstaviti kot kandidati za 261 mest v parlamentu, ki jih zakon predvideva za opozicijo. Ta bo dobila sto mest v senatu in 161 mest v poslanski zbornici. Volitve bodo 4. junija. Na začetku sestanka je Walesa dejal, da je sporazum, ki je bil dosežen 5. aprila letos, pomenil konec faze boja in začetek faze nove gradnje svobodne Poljske.

INFLACIJA V ITALIJI

Cene blaga široke potrošnje so se v preteklem mesecu v večjih italijanskih mestih zvišale za 6 desetink odstotka, kar pomeni, da se je tendenčna letna inflacija zvišala na 6,6 odstotka. Največje poviške so v tekočem mesecu zabeležili v Trstu, in sicer 9 desetink odstotka. V Milanu so se cene zvišale za 7 desetink odstotka, v Bologni za 6/10 odstotka, v Genovi in v Turinu za 4 desetinke odstotka, v Palermu pa za 2 desetinki odstotka. Letna inflacijska stopnja je tako v Trstu kot v Bologni 7,6 desetink odstotka. Največje poviške so v Trstu zabeležili za splošne izdatke in sicer za en odstotek, za 7 desetink odstotka so se zvišale cene oblačil, za 6/10 odstotka pa jestvine. Splošni mesečni poviški cen v Italiji kažejo, da je inflacijska stopnja znatno preseгла 6 odstotkov. Predvidevajo, da bo zaradi tega maja prišlo do zvišanja draginjske doklade za 22 tisoč lir.

»SLAVA VOJVODINE KRANJSKE«

Pred tristo leti je polihistor, etnograf in topograf Janez Vajkard Valvazor v nemščini napisal in izdal svoje zadnje, a gotovo najpomembnejše delo »Slavo Vojvodine Kranjske«. To je bilo življenjsko delo plemiča, ki je bil med drugim član angleškega kraljevskega zemljepisnega društva. »Slavo Vojvodine Kranjske« sestavljajo štiri knjige, skupno štejejo 3 tisoč 523 strani in nad 500 grafik, ki nazorno prikazujejo gradove, mesta in ljudi, ki jih je Valvazor opisal. Prav zaradi vsebine in slik je to delo pomembno vir za spoznavanje družbenih, gospodarskih in tudi kulturnih razmer na Slovenskem ob koncu 17. stoletja.

Okroglega jubileja izida »Slave Vojvodine Kranjske« se bodo spomnili z izdajo celotnega prevoda tega dela. Poseben pripravljalni odbor bo do leta 1993, ko se bodo spomnili obletnice Valvazorjeve smrti, priredil zgodovinski seminar. Ob tej priložnosti naj bi izšel tudi poseben zbornik o Valvazorju in pomenu njegovega dela.

EDINSTVENO ZBOROVANJE BINKOŠTNIKOV V RIMINIJU

V Riminiju je na začetku tega tedna bil zbor katoliških binkoštnikov. Gre za gibanje v katoliški Cerkvi, ki hoče v nekem smislu obnoviti svežost prvotne binkošne Cerkve. Nastalo je kmalu po zadnjem koncilu v Združenih državah Amerike in se je nato razširilo po vsem katoliškem svetu, tudi v Italiji, kjer je več tisoč krajevnih molitvenih skupin tega gibanja. Zbor v Riminiju je bilo edinstveno doživetje ob globoko občuteni molitvi in slovesnem obhajanju evharistije, branju in poslušanju božjane besede. Priče smo bili tudi ozdravljenju bolnih oseb. Poslušali smo pretresljiva pričevanja in zahvale Bogu za prejeto milost. Odlična organizacija, ubranost obredov in sporeda, vse to je ustvarilo pravi duhovni užitek.

Ni slučaj, da so številni udeleženci zborovanja v Riminiju tudi že kdaj poromali v Medjugorje, saj Medjugorje vodi na to pot, v binkoštno krščanstvo.

O ugledu, ki ga to gibanje uživa v okviru Cerkve, priča tudi dejstvo, da so zborovalce obiskali kardinal Pappalardo in trije škofje.

Stanko Žerjal

Jeseni bodo v Celovcu odprli zasebno dvojezično osnovno šolo

Mohorjeva družba iz Celovca je v četrtek, 20. t.m., na tiskovni konferenci sporočila javnosti, da bo s septembrom odprla zasebno dvojezično osnovno šolo na verski osnovi s pravico javnosti. Sedež bo imela v drugem nadstropju Slomškovega doma sredi koroškega glavnega mesta. Tam bodo popolnoma preuredili prostore, da bodo pridobili štiri učilnice, medtem ko bo telovadnica v kletnih prostorih. Slomškov dom stoji ob stari Mohorjevi in je izredno sodobna stavba, v kateri je med drugim dekliški Dijaški dom.

S samopomočjo koroških Slovencev bo tako slovensko prebivalstvo Celovca, ki že vzdržuje dva zasebna dvojezična vrta, imelo odslej na razpolago tudi osnovno šolo. Zapolnila se bo tako vrzel med vrtcem in državno gimnazijo za Slovence. Ravno vpisi v slovensko gimnazijo kažejo, da prihaja več kot 10 odstotkov vseh dijakov iz Celovca in njegove bližnje okolice. Ravno tam pa imajo Slovenci najmanj pravic. Vse dosedanje prošnje za javno dvojezično osnovno šolo ali vsaj za dvojezično vzporednico v kaki nemški osnovni šoli so bile zavržene z izgovorom, češ da je dvojezično ozemlje po zakonu jasno določeno in ne obsega Celovca. Da pa v Celovcu že 32 let deluje slovenska gimnazija in da v dveh tako imenovanih glavnih šolah sprejemajo prijave tudi k dvojezičnemu pouku, tega nasprotniki slovenskega šolstva ne upoštevajo. Težave so bile v preteklih letih tudi pri osnovanju zasebne šolske pobude, in sicer tako pri šolskih kot pri cerkvenih oblasteh. Lani je Mohorjeva družba ponovno zaprosila za dovoljenje, da odpre konfesionalno zasebno šolo s pravico javnosti. Ker je cerkvena ustanova, je potrebovala tudi škofijsko potrdilo, ki je bilo zdaj izdano. Versko osnovno pa bodo pojmovali zelo široko. Izbira konfesionalne šole s pravico javnosti omogoča, da ostanejo učitelji v delovnem razmerju z državo, da šola izdaja spričevala in da opravljajo šolarji izpite v lastnem zavodu. Pobudniki računajo na otroke, ki obiskujejo dvojezična zasebna vrta v Celovcu, nagovarjali pa bodo tudi nemško govoreče starše, ki želijo otroke vzgajati za pravi dialog med narodnima skupnostima in v znanju obeh deželnih jezikov. Jeseni bodo odprli prvi in drugi razred, čeprav bodo za drugi razred težave, v kolikor bodo morali starši iz-

pisati svoje otroke iz nemških šol. Ravnateljica bo 33-letna vnukinja očeta slovenske gimnazije, dr. Jožka Tischlerja, Marica Tischler-Hartmann, ki od leta 1975 poučuje na Ljudski šoli v Skofičah. S prihodnjim letom naj bi odprli tudi že tretji in četrti razred. Takrat naj bi imela šola kakih 80 učencev. Mohorjeva družba, ki se je odločila za ta pomembni korak na podlagi svojega versko-prosvetnega poslanstva, bo za ureditev šolskih prostorov potrošila šest milijonov šilingov.

—o—

SNOVANJE NOVE LEVICE V ZAHODNI EVROPI

Z razgovoroma, ki ju je imel v Barceloni z glavnim tajnikom Španske komunistične partije Anguito in s tajnikom katalonskih komunistov Ribójem, je italijanski komunistični tajnik Occhetto končal obisk v Kataloniji. Tudi v Španiji je, podobno kot na nedavnih srečanjih s francoskimi socialisti in zahodnonemškimi socialnimi demokrati, razpravljajal predvsem o snovanju nove evropske levice. Zato je pomenljivo, da so ga v Španijo povabili katalonski komunisti, ki imajo svojo stranko evrokomunistične usmeritve, medtem ko je španska partija zadnja leta dokaj leninistična. Gostitelj in gost so nastopili v športni palači v Barceloni. Occhetto pa je imel še srečanje s kakimi 300 katalonskimi izobraženci. Sprejel ga je tudi predsednik katalonske avtonomne dežele Pujol.

NE BO NOVIH DAVKOV?

Minister za finance Colombo je na tiskovni konferenci povedal, da vlada ne namerava uvesti novih obdavčitev, s katerimi bi krila okrog 500 milijard lir, kolikor bo davkarija izgubila zaradi popravkov k odloku o samoprispevku v zdravstvu.

Usoda četverice v Ljubljani

Na okrogli mizi, ki je bila 24. t.m., v Cankarjevem domu v Ljubljani, je Odbor za varstvo človekovih pravic napovedal, da bo 8. maja organiziral v sodelovanju z drugimi slovenskimi gibanji in zvezami protestno zborovanje v Ljubljani, da bi izrazil nasprotovanje izvršitvi »protiustavne in protizakonite rzsodbe« in se zavzel za suverenost republike Slovenije in za spoštovanje človekovih pravic. Na Trgu Osoboditve v Ljubljani bodo s to akcijo izrazili protest proti zavrnitvi pritožbe in odločitvi temeljnega sodišča v Ljubljani, da mora Janez Janša v zapor na prestajanje 18-mesečne zaporne kazni. Kot je povedal predsednik odbora Bavčar, drugih oblik civilnega upora ne nameravajo uporabiti. Poudaril je nadalje, da se je Odbor vedno zavzemal za spoštovanje načela pravne države in za spoštovanje človekovih pravic.

V tem smislu je nujno, je dejal Bavčar, da vsi ohranijo mirne živce, tudi v primeru, da bo morala četverica v zapor. Vsaka protestna oblika mora potekati dostojanstveno, a odločno, je menil Bavčar.

Na okrogli mizi je spregovoril tudi Janez Janša. Med drugim je dejal, da noče prostovoljno v zapor, ker hoče dokazati, da se je treba cinizmu oblasti upreti ne z nasiljem, pač pa z načelnim vztrajanjem do konca. Poudaril je tudi, da se bodo morali slovenski politiki jasno izreči o svojih stališčih glede procesa in obtožbe.

—o—

PASOVI OBVEZNI TUDI PRI NAS

Od četrтка, 27. aprila, je tudi v Italiji obvezna uporaba pasov za avtomobiliste. Kršitelji predpisa bodo kaznovani z globo od 12.000 do 50.000 lir.

Umrli je Dušan Furlan

V ponedeljek, 24. t. m., je iznenada umrl Dušan Furlan, časnikar, politični delavec in bivši partizanski poveljnik. Star je bil 76 let. Rodil se je v Šempolaju, kjer je bil njegov oče Janko učitelj. Ko se je ta zaradi fašističnega preganjanja umaknil v Jugoslavijo, je sin Dušan obiskoval gimnazijo v Mariboru in nato pravno fakulteto v Beogradu. V Banjaluki se je na začetku leta 1942 pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju ter bil borec tamkajšnjih partizanskih enot, s katerimi se je udeležil tudi znanih bojev na Kozari. Leta 1943 je poleti prišel na Primorsko, bil med drugim poveljnik zaščitnega bataljona 3. operativne cone ter vojaški poveljnik partijske šole v Cerknem, kjer je bil ob znanim nemškem napadu februarja 1944. leta hudo ranjen ter postal 90-odstotni invalid.

Po vojni je bil urednik Primorskega dnevnika, od leta 1956 do leta 1962 župan občine Devin - Nabrežina ter nato za eno mandatno dobo pokrajinski svetovalec v Trstu, izvoljen na listi KPI.

Pokojni Dušan Furlan je bil človek plemenitega značaja, silno občutljiv za potrebe revnejših ljudi ter velik idealist. Kdor ga je poznal, ga bo ohranil v najlepšem spominu.

SKAVTSKO JURJEVANJE

Tržaški skavti so obhajali tradicionalno jurjevanje. Začelo se je že v soboto, 22. t. m., ko so najpogumnejši na travniku pri Trebčah — ne meneč se za hladno noč — postavili jambor, oltar in šotore, v katerih je prespalo 60 članic in članov slovenske skavtske organizacije. Pridružili so se jim še drugi, tako da jih je bilo skupaj več kot 200, ki so se zjutraj udeležili maše, katero je daroval asistent Žarko Škerl, potem pa je bil slovesen pristop 40 novincev, med temi 13 volčičev in veveric ter 27 novih izvidnikov in izvidnic.

Proslava dneva osvoboditve

Osrednja proslava dneva osvoboditve je bila v naši deželi v nedeljo, 23. t. m., v tržaški Rižarni. Po verskih obredih je spregovoril predsednik tržaške pokrajine Dario Crozzoli, ki je poudaril pomen zgodovinskega spomina teh dogodkov, da se ne bi iz neznanja rodilo novo zlo. Dodal je, da smo danes priča izginjanju pravih vrednot človeka, in omenil volilne uspehe rasističnih gibanj v Nemčiji, Franciji in Avstriji. Za njim je v slovenščini spregovorila pokrajinska svetovalka Nives Košuta, ki je uvodoma ugotavljala, da mladi zelo malo vedo o Rižarni in o grozodejstvih, ki so se dogajala v njej. Svoj poseg je zaključila z aktualnim razmišljanjem o položaju slovenske narodne skupnosti v Italiji. Posegel je nato tajnik tržaškega sindikata CISL Livio Feletti, kateremu je sledil osrednji govor predsednika Zveze bivših deportancev v koncentracijska taborišča, senatorja Gianfranca Marisa. Ta je dejal, da bi pomenilo pomanjkanje obujanja spomina žrtev uničevalnih taborišč konec človekovega dostojanstva. V svojem govoru je omenil žrtve, ki so padle pri Opčinah, na Proseku in na ulici Ghega v Trstu.

Končala se je pevska revija Primorska poje

Kdor se je v soboto, 22. t. m., udeležil zadnjega koncerta letošnje pevske revije Primorska poje v Kulturnem domu v Trstu, je lahko od te pevske manifestacije odnesel nadvse pozitiven vtis. Dvorana je bila polno zasedena, nastopili so najboljši pevski sestoji, kar jih trenutno poje na Primorskem tostran in onstran meje. Ker je bil to jubilejni koncert ob koncu letošnje 20. revije, je bila tudi priložnost za podelitev priznanj nekaterim pevovodjem, ki so sodelovali pri vseh revijah, in drugim organizatorjem ter sodelavcem, ki so pripevali k uspehu te pobude.

Slavnostni govornik je bil Ignacij Ota, ki je poudaril pomen te množične pevske manifestacije. Še posebej je opozoril, da je v pevskih zborih čedalje več mladih, kar prinaša tudi nove poglede in zahteve v zborovsko petje.

Na sobotnem koncertu so z zahtevnim sporedom nastopili mešani pevski zbor »Primorec-Tabor«, ki združuje mladino iz Trebč in Opčin. Zbor vodi Matjaž Šček, zadnjo pesem, sodobno zasnovano »Claudio« pa je dirigiral avtor Aldo Kumar. Sledil je nastop moškega zbora »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, ki ga vodi Klavdij Koloini, nato je nastopil mešani zbor

»Hrast« iz Doberdoba, ki ga vodi Hilarij Lavrenčič. Kot gostujoči italijanski zbor je zapel mešani zbor »Santa Maria Maggiore«, ki ga vodi Domenico Innominato, na koncu pa so stopili na oder pevci mešanega zbora »Obala« iz Kopra, ki jih vodi Mirko Slosar. Predstavili so zanimive pesmi in revijo zaključili z dodatkom, Zdravico, ob kateri je občinstvo vstalo, kot da gre za himno.

Predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Ace Mermolja in predsednik Združenja pevskih zborov Primorske Rudi Šimac sta nato podelila spominska priznanja tistim pevovodjem, ki so nastopili na vseh revijah. Naj jih naštejemo: Stanko Benko, Gvido Filipčič, Sveto Grgič, Anton Klančič, Ivo Kralj, Mirko Slosar, Ivan Tavčar in Jožko Harej. Posebna priznanja so prejela uredništva Primorskega dnevnika in Primorskih novic ter glasbeni uredništvi Radia Koper in Radia Trst A. Za 20-letno organizacijsko delo sta prejela priznanji Ignacij Ota in Ivo Jelarčič, zahvalne listine pa so podelili skladateljem Maksu Pirniku, Ubaldu Vrabcu in Radovanu Gobcu.

dalje na 8. strani ■

Priprave na poletno sezono SSG

Slovensko stalno gledališče se že pripravlja na poletno sezono, saj bo julija predstavilo na prostem dve deli, in sicer Hofmannstahlovega »Slehnika«, ki ga v teh dneh uspešno ponavlja v dvoranah, in Linhartovo »Županovo Micko«. Ker poletna sezona nalaga gledališki upravi dodatne izdatke, so v teh dneh razgovori s krajevnimi upravami za izvedbo predstav na prostem. Programirano je bilo doslej, da bo Slovensko stalno gledališče julija dvakrat uprizorilo »Slehnika« na Repentabru, enkrat v Gorici pred stolnico, medtem ko so v teku pogovori za uprizoritev te igre v Benečiji in Sloveniji. Linhartovo delo — prav letos poteka 200-letnica začetnika slovenske dramske umetnosti — pa

bo ansambel tržaškega gledališča izvajal v najrazličnejših krajih Furlanije - Julijske krajine.

Delegacija SSG je bila pred dnevi na srečanju z upravitelji repentabske občine. V razgovoru z županom Coljo so se predsednik gledališča Pirjevec, podpredsednik Rudolf in ravnatelj Košuta domenili v podrobnostih za sodelovanje pri obeh predstavah »Slehnika«, ki bosta na Repentabru. Dne 14. julija, torej dan pred pričetkom tradicionalnega »praznika vina«, ki ga prireja domača občinska uprava, bo Slovensko stalno gledališče v repentnem Kraškem muzeju nastopilo z »Županovo Micko«, ob slabem vremenu pa v bivši osnovni šoli v Colu.

Jubilej msgr. Stanka Zorka

Monsinjur Stanko Zorko je 21. t. m. slavil svoj 70. rojstni dan. Življenjska pot ga je iz rodne Dolenjske po vojni privedla na Južno Tirolsko, nato pa v benediktinski samostan Praglia pri Padovi, kjer je zaključil bogoslovne študije in v kraju Montebona pri Padovi bil posvečen v mašnika. Novo mašo je pel med slovenskimi begunci v Senigalliji pri Anconi. Prva leta po vojni je služboval na Kobariškem, od koder se je zaradi preganjanj umaknil. Po nekaj mesecih je prišel za kaplana v Bazovico, kjer je služboval poldrugo leto do januarja 1951. Iz Bazovice ga je pot vodila v Rojan, kjer je še danes odgovoren za slovenske vernike. Gospod Stanko Zorko ima posebne zasluge, da so v Rojanu zgradili

Marijin dom in da je pod to streho zažive lo živahno kulturno in vzgojno delo med slovenskim prebivalstvom. Celo vrsto let je bil sodelavec tržaške radijske postaje in Katoliškega glasa. Njegov glas poznajo širrom po primorski deželi, saj iz rojanske cerkve tržaški radio oddaja nedeljsko sveto mašo. Ob tem življenjskem jubileju mu zato tudi mi kličemo še na mnoga zdrava leta!

—o—

V okviru odbojkarske ženske D lige si je nabrežinski Sokol z gladko zmago 3-0 proti odlični ekipi iz Čente zagotovil napredovanje v C-2 ligo. Gre za pomemben uspeh celotnega društva in še posebej trenerja ženske ekipe Damjana Pertota.

S TRŽAŠKEGA

ŠPORTNI CENTER V VIŽOVLJAH

Ta teden je začel delovati v tržaški pokrajini drugi športni center. Od torka, 25. aprila, ima športni center v Vižovljah na razpolago tudi razsvetljavo, za katero je poskrbela devinsko-nabrežinska občinska uprava. To je nudilo priložnost za izločilne tekme IV. turnirja »Mesto Gradišče« kategorije mladincev. Na sporedu so bile tri tekme: Milan - Trst, Turin - predstavništvo Furlanije Julijske krajine in Crvena zvezda - Milan.

Pred zadnjo tekmo sta devinsko nabrežinski župan Brezigar in predsednik Športnega združenja S. Marco iz Sosljana Grebena podpisala konvencijo, po kateri je omejeno združenje prevzelo upravo novega športnega objekta.

Razsvetljevalni sistem sestavlja šest stolpov; štiri so visoki 30 m, dva pa 18. Vseh reflektorjev je 45. Nameščeni so bili tudi zvočniki, ki dopolnjujejo strukture športnega centra. Za te strukture so potrošili 290 milijonov lir, ki jih je prispeval Tržaški sklad.

ALFONS BENEDIKTER

Južnotirolska ljudska stranka bo 2. maja sprejela ukrepe proti Alfonsu Benedikterju, ki je bil do nedavnega eden najtesnejših sodelavcev voditelja Magnaga in bivši podpredsednik bocenske pokrajinske uprave. Na zadnjih deželnih volitvah ni bil izvoljen, v soboto, 22. t.m., pa je v Milanu podpisal z manjšinskimi listami severne Italije dogovor za nastop na evropskih volitvah. Vse kaže, da bodo Benedikterja izključili iz stranke. V zvezi manjšinskih strank severne Italije sodelujejo poleg Slovenske skupnosti Sardinici, Aostanci, Benedikterjeva skupina Südtirol in druge krajevne liste.

NAŠE SOŽALJE

Ob nenadni smrti Dušana Furlana izrekamo ženi Ireni in otrokom ter sorodnikom globoko občuteno sožalje.

Uredništvo in uprava

GORBAČOV BO OBISKAL EVROPSKI SVET

Sovjetski predsednik Gorbačov bo v začetku julija uradno obiskal sedež Evropskega sveta v Strasbourgu. Tam bo imel tudi govor, ki se bo nanašal na razmišljanja o evropskem sožitju. Gorbačova bo spremljal zunanji minister Ševardnadze.

V Moskvi se je sestel Centralni komitej sovjetske komunistične partije. Na sestanku so govorili predvsem o medetničnih odnosih v državi.

Medtem so oblasti v Gruziji priznale, da je vojska med demonstracijami 9. aprila v Tbilisiju uporabila tudi bojne pline. Kaže, da je večina žrtev na omenjenih demonstracijah podlegla prav tem plinom, katerih uporabo so še do včeraj tajili in zakrjevali, da so bili posegli le po solzilcu.

Orgelski koncert v Gorici

V nizu kulturnih, posebej glasbenih prireditev v letošnji sezoni je SKPD Mirko Filej v Gorici priredilo v četrtek, 20. aprila, v goriški stolnici orgelski koncert prof. Huberta Berganta iz Nove Gorice. Bergant je priznan slovenski orgelski virtuoz, docent na ljubljanski Akademiji za glasbo in danes gotovo eden najboljših jugoslovanskih orgelskih mojstrov sploh. V Gorici je prof. Bergant že dobro znan najmanj dvajset let, saj stalno koncertira po raznih goriških cerkvah. In prav goriško prosvetno društvo je organiziralo tudi njegov prvi koncert v Gorici sploh pred dobrimi dvajsetimi leti v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Na zadnjem koncertu v goriški stolnici cerkvi je slovenski orgelski virtuoz predstavil dokaj originalen program. Ta je šel od postnih do predvsem velikonočnih skladb za orgle, od baroka do sodobnih skladateljev. Posebej velja tu zabeležiti dela treh slovenskih glasbenikov (Mašek, Foerster, Premrl), ki so na temo znane velikonočne Aleluje izoblikovali lepe variacije oz. parafraze.

Oglejmo si na kratko ves program Bergantovega koncerta. Začel je z deli dveh baročnih glasbenikov, Schmidta in Pachelbela s postnimi temami. Sledili sta dve skladbi Vexilla Regis (znana srednjeveška tema — Kraljevo znamenje) Francozov Dupréja in Fleuryja. Moderno je izzvenela skladateljica Henriette Roget Deploration; nato pa je spored že prešel iz turobne postne v veselo in mogočno velikonočno tematiko. Francoskega sodobnika Jean Langlaisa Incantation je s svojimi triumfalno modernimi prijemi in obenem dozirano muzikalno zbranostjo začrtal prehod v sodobno orgelsko literaturo. Sledil je spet baročni Fischerjev Christ ist erstanden. Nato pa so bile na sporedu tri že omenjene slovenske orgelske skladbe. Brez dvoma je tu prav Stanka Premrla Aleluja najbolj incizivna ter originalna. Program Huberta Berganta se je nadaljeval z Maxa Regerja mogočno skladbo Ostern (Velika noč), ki kaže vse tipične prijeme velikega avstrijskega komponista z začetka našega stoletja (dovolj, da spomnimo

na vse njegove orgelske parafraze, preludije, fantazije in fuge itd.). Predzadnja točka je bila Schmidtova Preludij v D-duru (Halleluja). Prof. Bergant pa je svoj lepi in posrečeni program, tako lepo tematsko zaokrožen, zaključil s skladbo sodobnega avstrijskega skladatelja in organista Antona Heilerja, pri katerem se je sam izpopolnjeval (umrlega leta 1979) z orgelsko meditacijo Victimae paschali. Skladba izveni večinoma atonalno in sodobno, toni so sicer mračni, vendar izražajoči pristop do velikonočnega žara in odrešenjskosti.

Koncert prof. Huberta Berganta je spet pokazal na izredno poustvarjalno silnost in rafiniranost. Doziranost v registraciji, posluš za stilno menjavo, smisel za poglobljenost in občutljivost v interpretaciji — vse to je gotovo odlikovalo zadnji goriški orgelski koncert. In SKPD Mirko Filej je na ta način tudi vsebinsko prispevalo k splošni kulturni obogatitvi v goriškem prostoru.

Andrej Bratuž

—o—

Na izrednem zasedanju Centralnega komiteja sovjetske komunistične partije so sprejeli odstop 110 najstarejših članov, ki so bili upokojeni. V Centralni komitej so prišle nove, mlajše sile. Mihail Gorbačov torej nadaljuje s prenovo sovjetske komunistične partije.

—o—

SLOVENSKA
KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA
Pokrajinski odbor za Goriško
in
VSEDRŽAVNO ZDRUŽENJE PARTIZANOV
ITALIJE (VZPI)
GORICA

vabita na miting, ki bo v petek, 28. aprila, ob 19. uri v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass)

3. MITING ZA SOŽITJE, MIR IN RAZVOJ

Včeraj v skupnem boju za svobodo, danes v prizadevanju za popolno uresničitev republiške ustave.

PROGRAM:

— Otvoritev, nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora, družabno srečanje.

Slovo od župnika Maria Lavrenčiča

V četrtek, 20. aprila, se je v Štoblanku v Benečiji velika množica pogrebcev poslovila od enega najvidnejših beneških duhovnikov, Maria Lavrenčiča. Množica, ki se je udeležila pogreba, je potrdila, da je to bil eden tistih benečanskih Cedrmacev, ki so svoje duhovništvo živeli v službi ljudstva, iz katerega so izhajali.

Somaševanje je vodil videmski nadškof Battisti, ob njem sta bila pomožni škof Brolo in upokojeni škof Pizzoni ter še kakih 60 duhovnikov iz Nadiških dolin in drugih krajev dežele, a tudi s Tolminskega, od koder so prišli tudi nekateri predstavniki civilnih oblasti.

Nadškof Battisti je v pridigi orisal veličino zgledega pastirja, ki je 54 let služboval v Štoblanku, njegovo zavzetost za,

versko in socialno rast prebivalstva, njegovo ljubezen do jezika in kulture Benečije in njegovo veliko skromnost. V cerkvi sta se od rajnega g. Lavrenčiča poslovila tudi župan iz Dreke Zufferli in župan iz Grmekka Bonini, ki je spregovoril tudi v slovenščini, ter sobrat in prijatelj Emil Cenčič.

Na grobu je spregovoril Izidor Predan. Orisal je pokojnikovo delo na verskem, socialnem in narodnem področju, saj je bil Mario Lavrenčič soustanovitelj lista Dom in še Beneškega gledališča, srečan na Kamenici ter Dnevov emigranta. Svoje misli pa je zaključil z Lavrenčičevim »učilom«, ki naj bi izzvenelo kot nekakšna oporoka: »Bratje, imejmo se radi in pomagajmo si vsi med sabo!«.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšel je prvi zvezek zgodovine Cerkve

Založba »Družina« je pred kratkim izdala prvi zvezek »Zgodovine Cerkve«. V tem delu je objavljen prikaz od začetkov do Gregorja Velikega, se pravi od prvega do šestega stoletja. V rokah imamo prvi sad pomembne založniške in kulturne pobude, saj smo Slovenci z njim pridobili prvo tako temeljito delo s področja zgodovinarstva. V slovenščini je sicer doslej izšlo že nekaj krajših orisov zgodovine Cerkve, ki pa so bili predvsem namenjeni učnim potrebam. S sedanjim izdajo »Zgodovine Cerkve«, pa čeprav gre za prevod, bomo dobili temeljit prikaz v šestih zvezkih. To je gotovo eno najbolj temeljitih del, ki so izšla v zadnjih letih. Naj za informacijo navedemo še naslove naslednjih knjig. Drugi del bo obravnaval srednji vek (od l. 600 do l. 1500), 3. del reformacijo, protireformacijo in katoliško obnovo, se pravi obdobje, ki gre od leta 1500 do 1715. V četrti knjigi bo objavljen oris razdobja razsvetljenstva, revolucij in takomenovane restavracije. To obdobje gre od leta 1715 do pomladi narodov leta 1848. Peti zvezek obravnava zgodovino Cerkve do drugega vatikanskega cerkvenega zbora. Šesti in zadnji del te zbirke bo imel naslov: »Katolicizem, v anglosaškem svetu in v Južni Ameriki, misijoni in katoliške vzhodne države«.

Založba »Družina«, za katero dejansko stojijo slovenske škofije, je torej naredila z izdajo prve knjige »Zgodovine Cerkve« pomembno kulturno in znanstveno dejanje. V prvi vrsti bi radi opozorili, da doslej na Slovenskem nismo poznali takega odnosa do zgodovinarstva, kot se izraža v zasnovi vseh šestih delov te »Zgodovine Cerkve«. Kot v uvodu poudarja Roger Aubert, ki je odgovoren za to izdajo, je to delo zasnovano na strogih znanstveno-zgodovinskih metodah, ki sicer upoštevajo in prikazujejo teološke izbire Cerkve, saj bi drugače ne bilo mogoče razumeti nekaterih izbir cerkvene hierarhije. Istočasno so priznani zgodovinarji, ki so pisali to delo, imeli pred očmi vlogo božjega ljudstva, se pravi laikov, ki so tako v pozitivnem kot negativnem smislu bili prisotni v življenju in delovanju Cerkve. Zgodovinarji so skušali prikazati tako verske vidike, kakor tudi družbeno-politične odnose, ki so označevali Cerkev v stoletjih. Zgodovina seveda ne more prikazovati nič drugega kot neko človeško dimenzijo te ustanove, saj Cerkev dosledno trdi, da človek sodeluje pri oblikovanju božjih načrtov. »Vera torej katoliškega zgodovinarja, pravi Aubert, ne omejuje v svobodi raziskovanja«. Posebno zanimivo je, da so avtorji skušali prikazati tudi zgodovino nekatoških Cerkva. Ekumenska misel je močno prisotna in, kar je za sedanje svetovne razsežnosti še posebej zanimivo, avtorji niso prezrli vloge, ki jo je Cerkev igrala v tretjem svetu.

Naj kratko predstavimo to prvo knjigo slovenske izdaje »Zgodovine Cerkve«. Skupno šteje 525 strani. Napisala sta jo dva ugledna zgodovinarja. Prvi del, ki obravnava zgodovino od začetkov do konca tretjega stoletja, je napisal Jean Danielou, drugega pa, ki sega od časa Diodora Gregorja Velikega leta 604, pa je napisal Henri Marrou. Danielou je torej predstavil najzgodnejšo dobo Cerkve. V prvi vrsti predstavlja glavne dokumente, ki so mu bili v oporo pri

pisanju. To so seveda apostolska dela in evangeliji.

Več strani je namenil predstavitvi gnosticizma, prikazu običajev in obredov ter liturgičnih časov. Nato si sledijo poglavja, v katerih pojasnjuje odnose med Cerkvijo in rimsko državo, prve pojave ločin in ureditev krščanske skupnosti. Seveda obravnava tudi preganjanja in življenje tistih krščanskih skupnosti, ki so bile razširjene po raznih krajih Sredozemlja. Svoj prikaz končuje z orisom hierarhične ureditve Cerkve, ki je omogočila, da se je ta ustanova konec tretjega stoletja močno utrdila v krajih, kjer je bila prisotna.

V drugem delu je zgodovinar Marrou začel svoj prikaz z okvirnim orisom tedanjih razmer v rimskem cesarstvu. Posebno pozornost je posvetil notranjim, duhovnim krizam. Čeprav je težavno zbirati gradivo, s katerim utemeljevati trditve iz časov, ko je Cerkev bila preganjana, je ta zgodovinski prikaz naravnost zgleden, kar se tiče preverjanja in primerjanja danih virov. V nadaljevanju Marrou pojasnjuje razne razkole. Gre za Arija in nasprotovanja, ki so sledili nicejskem koncilu. Zanimivo je poglavje, v katerem pojasnjuje pojav meništva in ono poglavje, ki je posvečeno širjenju krščanstva preko meja rimskega sveta. To je bil čas, ko je Cerkev tako na latinskem Zahodu kot grškem Vzhodu doživljala velike notranje premike. Cerkevni očetje so ji dali trdne dogmatske osnove, Cerkev sama pa se je temeljiteje organizirala po tedanjem poznanem svetu. Krščanstvo je začelo vplivati tudi na družbeno življenje in na zakonodajo. V zadnjem delu zgodovinar Marrou prikazuje če-

dalje hujše spore med Vzhodom in Zahodom ter koncile, ki so bili posvečeni reševanju le-teh. Zadnja poglavja so posvečena prikazu srednjeveškega krščanstva in začetkom pokristjanjenja Severne Evrope. Knjiga je opremljena z dragoceno kronologijo, številnimi zemljevidi in fotografskimi posnetki ter zelo bogato bibliografijo. Omenimo naj, da so pri »Družini« poskrbeli tudi za dodatek bibliografije slovenskih zgodovinarjev, oziroma tistih del, ki so bila objavljena v slovenščini. Prav na koncu je še imensko, krajevno in pojmovno kazalo. Knjigo je vzorno prevedel Marko Urbanija. Slovensko izdajo pa je uredil zgodovinar France Dolinar, knjigo je opremil Božidar Grabnar, tiskala pa jo je tiskarna »Družina« v Ljubljani konec lanskega leta.

NOVICE

Tudi v Kopru so prejšnji teden ustanovili Slovensko socialdemokratsko stranko, medtem ko so v Novi Gorici v teku priprave za ustanovitev Slovenske demokratične zveze za Severno Primorsko.

—o—

Vse kaže, da so pristojni državni organi v Kalabriji povsem odpovedali, saj niso sposobni pretrgati verigo zločinov (umorov in ubojev). Nadaljuje se klanje med zločinskima tolpara, ki se potegujeta za »oblast« v tej italijanski deželi.

—o—

Z nedeljsko zmago nad Oderzom si je Jadran zagotovil udeležbo na tekmovanjih za napredovanje, t.i. play-off. Nasprotnika je na domačem igrišču odpravil z rezultatom 94-84.

Zapis o novi obsežni knjigi o Trstu

Pri založbi »Lint« v Trstu je pred kratkim izšla 661 strani obsežna knjiga »Trieste — lineamenti di una città«, »Trst — poteze nekega mesta«. Knjiga je nastala na pobudo tržaške Cerkve in še posebej škofa, monsinjorja Bellomija, ki je ob letošnjem ljudskem misijonu v Trstu nameraval s to knjigo omogočiti kar se da popoln prikaz duhovnih in kulturnih ter zgodovinskih podatkov o Trstu in prebivalcih tega mesta in okolice. Pri njenem oblikovanju in sestavi je sodelovalo kar 59 piscev najrazličnejših usmeritev in zanimanj. Prav zato je vsebina knjige zelo raznolika. V imenu uredniškega odbora Giuseppe Cuscito, Sergio Galimberti in Ettore Malnati v uvodu povedo, da objavljeni prispevki izražajo mnenje avtorjev in da hoče knjiga biti izraz kulturnega pluralizma.

Knjiga »Trst — poteze nekega mesta« je razdeljena na dva dela. Prvi nosi naslov Mesto in človek. V prvi vrsti so objavljeni zgodovinski zapisi, sledijo prispevki posvečeni demografskim in narodnim značilnostim ter gospodarstvu in zaposlitvi. Kulturna dimenzija Trsta je obdelana v posebnem sklopu, kakor tudi politično in sindikalno življenje v mestu ter razne oblike skrbstva in družbene angažiranosti ter primerov zapostavljanja v Trstu. Na koncu tega prvega dela pa knjiga posveča 63 strani slovenski problematiki v Trstu. Profesor Jože Pirjevec objavlja prispevek z naslovom »Trst — Obmejno mesto«.

Profesor Tomaž Simčič je napisal esej o slovenski prisotnosti v tržaški Cerkvi. Sergij Pahor piše o slovenski kulturi v Trstu, profesorica Ester Sferco predstavlja slovensko književnost v Trstu. Marijan Kravos pa je napisal esej z naslovom: »Jezik — vrednota, ki jo je treba varovati« s podnaslovom »Kratek zgodovinski zapis o slovenskih šolah v Trstu«. Nadja Maganja Jevnikar in Ivo Jevnikar sta objavila zapis o političnih izbirah Slovencev v povojni dobi. To poglavje, posvečeno slovenski stvarnosti v Trstu, obsega še zapis kaplana Dušana Jakomina, ki je pripravil prikaz o »Ljudski vernosti med Slovenci«, in članek Marka Oblaka o slovenskem gospodarstvu v Trstu.

V drugem delu so razni avtorji v petih poglavjih poskrbeli za prikaz raznih narodnih skupnosti in različnih Cerkva ter verstev v Trstu. Posebno poglavje je namenjeno ekumenskim glibanjem in dialogu med verniki raznih veroizpovedi. Zadnje strani knjige so posvečene katoliški Cerkvi.

Prav na koncu je kot koristen pripomoček pri uporabi knjige objavljeno kazalo imen. Pripravil ga je Enrico Halupca, ki je tudi uskladi celotni tekst in poskrbel za likovno opremo. Knjiga je namreč opremljena s številnimi fotografskimi posnetki, ki popestrijo to obsežno delo in imajo istočasno tudi precejšnjo dokumentarno vrednost.

Bogato ilustrirana knjiga vabi na obisk v Hrastovlje

Pri Družini v Ljubljani je konec lanskega leta izšla 200 strani obsežna knjiga srednje velikega formata, ki nosi naslov »Hrastovlje — romanska arhitektura in gotske freske«. To je zadnje delo umetnostnega zgodovinarja Marijana Zadnikarja, za fotografske posnetke, ki bogato ilustrirajo knjigo, pa je poskrbel fotograf Marijan Smerke. Knjigo je opremil Zarko Vrezec, tiskali so jo v tiskarni Družine, kvaliteta tiska pa prča, da je to ena boljših slovenskih tiskarn.

Marijan Zadnikar zna z izbrano besedo pospremiti bralca, da poišče malo vas Hrastovlje v slovenski Istri, kjer stoji utrjena cerkev, tabor, ki je branil prebivalstvo pred turškimi vdori. Visoko obzidje skriva pravi biser, slovite freske Janeza iz Kastava. Marijan Zadnikar v svoji uvodni študiji temeljito predstavi najprej obzidje in vse značilnosti utrdbe same. Nato sledi opis zunanjsčine cerkve, ki je več stoletij starejša od obzidja. Zunanjsčina cerkve kaže na skrbno zidavo, sedanja streha iz skrl pa je nova, saj so jo prekrili pred nekaj leti in dali cerkvi s tem prvotni videz. Tudi okna lahko pozornemu opazovalcu povejo marsikatero zanimivost, na katere opozarja Zadnikar. Umetnostni zgodovinar zelo posrečeno stopnjuje radovednost bralca in kasnejšega obiskovalca hrastovske cerkve z opisom notranje arhitekture cerkve. »Slogovno, pravi Zadnikar, je stavba na splošno opredeljena kot romanska, vendar pomeni v vsem našem ohranjenem spomeniškem gradivu tega obdobja nenavaden primer«. Sicer ima tudi hrastovska cerkev tri ladje kot romanske stavbe, vendar pa

v tem primeru srednja ni višja od stranskih dveh. Prav zato Zadnikar označuje hrastovsko cerkev kot »psevdo-baziliko«. »Posebno pozornost zbujejo v Hrastovljah neprekinjeni banjski oboki, ki pokrivajo vse tri ladje in ki prehajajo v stranske in arkadne stene povsem neopazno ter brez slehernega poudarka. Hrastovsko cerkev Marijan Zadnikar označuje za »značilno istrsko stavbo«. Po njegovem mnenju naj bi jo zgradili v zrelem srednjem veku, konec 13. ali na začetku 14. stoletja.

Po tem arhitekturnem opisu se Zadnikar loti slikarskega bogastva. Tako pravi: »Zgovorne

stenske slikarije so takratnemu nešolanemu človeku s svojo pripovednostjo nadomeščale knjigo«. Prebelili naj bi jih verjetno že v 18. stoletju, ponovno pa so jih odkrili leta 1949. V knjigi je Zadnikar zbral tudi zgodovinske arhivske listine, ki pričajo o omenjenih freskah. Prav ti dokumenti pomagajo določiti čas, ko so jih prebelili. Stenske slikarije v cerkvi se »popolnoma razlikujejo od vsega, kar doslej poznamo v Sloveniji«. Predstavitev fresk se začne pri absidi. V tem najpomembnejšem prostoru v cerkvi je umetnik upodobil skupino svete Trojice. Ves srednji pas stene v glavni absidi zavzema vrsta stoječih apostolov. V levi, severni absidi so naslikani sveti trije kralji, zgornji del desne, južne abside pa prikazuje svetega Roka. Freske na zahodni strani cerkve, se pravi nad vhodom prikazujejo zadnjo večerjo, vhod v Jeruzalem, Oljsko goro, in kako vojaki primejo Jezusa. Gre torej za izrazito pasijonske teme. Po podobi, ki prikazuje Kristusa pred Pilatom in bičanje, se ta pasijonska tema nadaljuje po navpični steni desne, južne ladje v devetih fraskah, ki prikazujejo križanje, smrt, položitev v grob, vstajenje in še druge dogodke iz evangelija vse do Vnebohoda. Pod temi slikarijami pa je sloviti mrtvaški ples, po katerem slovi hrastovska cerkev. Od papeža, preko kralja in kraljice ter cerkvenih dostojanstvenikov do vojaka, berača in malega otroka se ta mrtvaški sprevod vije in gledalce opozarja na smrt. Tej slikariji je Zadnikar posvetil najdaljši opis in analizo. Na stropu so upodobljeni simboli poletnih in jesenskih mesecev in časa.

Strop osrednje, glavne ladje, je poslikan s freskami, ki prikazujejo stvarjenje sveta in človeka. Gre za 12 velikih in zelo zanimivih zasnovanih slikarij. Na steni severne, leve ladje pa je prikazan pohod in poklon Treh kraljev. Na stro-

pu pa si sledijo podobe zimskih in spomladanskih mesecev.

Na stenah so opazni številni napisi v glagolici in v latinščini. Tudi te zapise Zadnikar razlaga, tako da je knjiga v tem smislu zelo koristen priročnik za tistega, ki bi obiskal cerkev v Hrastovljah.

Naslednjih 75 strani v knjigi krasijo zelo lepe barvne fotografije, ki prikazujejo najprej vas, nato tabor, sledijo posnetki zunanosti cerkve in nato njene notranjosti. Slike prikazujejo panoramično podobo, a tudi številne detajle slikarij Janeza iz Kastava. Cerkev je poslikal leta 1490. Prihodnje leto bomo torej obhajali njihovo 500-letnico.

Zadnjih 50 strani knjige je namenjenih obnovam in seznamom slikarij v italijanščini, nemščini, angleščini in francoščini.

Knjiga je zares zgledna publikacija s področja umetnostne zgodovine, kakršnih bi si želeli še več, saj je na slovenskih tleh še veliko zanimivih umetniških spomenikov, ki vabijo, da bi si jih ogledali in se ob njih zamislili o bogati slovenski zgodovini.

Perspektivne sorte breskev

Sortni izbor breskev se v svetu izredno hitro menjuje, po eni strani zato, ker je mogoče nove sorte dokaj hitro vzgojiti, po drugi strani pa spremembe narekujejo drugačen okus porabnikov ali drugačne zahteve pridelovalcev. Raziskovalne ustanove, zlasti v ZDA, Franciji in Italiji, vzgajajo vedno nove in nove sorte, ki po videzu, okusu, rodovitnosti, odpornosti proti boleznim in škodljivcem prekašajo prejšnje. V sadjarskih deželah dajejo pri izbiri asortimenta glavni poudarek razmeram okolja. Tako dajejo v zmernejših podnebnih razmerah prednost kvalitetnim srednjepoznim in poznim sortam, v južnejših krajih, kjer zgodnje sorte dozorevajo vsaj 14 dni prej kot v severnih, prevladujejo zgodnje in zelo zgodnje sorte. To velja za območje Sredozemlja; pri nas v Koprščini in Goriških brdih, je območje za predvsem najnovejše rumenomesnate sorte.

Novi sadni izbor za gojenje v vseh okoliših je springold, sprincrest, collins, early redhaven, sunshine, glohaven, suncrest, veteran, cresthaven, fayette; postranske sorte za gojenje v določenih, najugodnejših mikroklimatskih legah: adria, earlired diksired, slovenija, rubired, regina, roza,

triogem, airhaven, sunqueen, norman, summergold, canadian, harmony, redskin, ter belomesnati sorti maria bianca in michelini.

Med sortami za preizkušnjo pa so zelo obetavni križanci biotehniške fakultete ter novejše rumenomesnate sorte mycrest, spring lady, flavorcrest in belo mesnati iris rosso K 2. Med netarinkami so predlagane glavne sorte: independence, flavortrop, fantasia, stark redgold; postranske sorte: red june nectared 4, stark delicious in sung-rand ter 6 sort za preizkušnjo.

V skupino sort za predelavo je na preizkušnjo deset najbolj obetavnih sort za naše razmere. Sorte, ki bi bila najboljše v vseh lastnostih, to je v rodnosti, kakovosti plodov, odpornosti dreves za bolezni, škodljivce in razne podnebne ter talne razmere in odpornosti plodov za prevoz, skladiščenje in pakiranje, seveda ni.

Zato sadni izbor pri nas, kakor drugod po svetu, praviloma priporoča več sort od zgodnjih do poznih, med temi se odločimo glede na lastnosti sort in njihove zahteve glede rastišča.

Z. T.

V Sovjetski zvezi je »eksplodiralo«...

■ nadaljevanje s 1. strani

se je glasil »L'empire éclaté«^(*) (glej opombo), naslov njene zadnje knjige pa je »Le grand défi. Bolcheviks et Nations 1917-1930«^(**) in pripoveduje, kako sta Lenin in Stalin skušala po revoluciji obravnavati in reševati narodnostno vprašanje.

Za Lenina narodna čustva niso bila važna. Prepričan je bil, da so nekakšna meščanska iznajdba, ki se bo razblinila v nič, kakor hitro bo prevzel oblast delavski razred. Kasneje pa je v naravnost dramatičnih okoliščinah moral priznati, da so narodi odločilen dejavnik v političnih razmerah znotraj carskega imperija. Priznati je moral dalje, kako revolucija imperativno terja, naj delavski razred sklene zavezništvo s tlačeni narodi. Od tedaj je ostal zvest tej izbiri in se je v določeni meri tudi zavzemal, da bi se narodom carskega imperija priznala pravica do samoodločbe.

Hélène Carrère d'Encausse opozarja, da je bil Stalin bolj občutljiv za pomen narodnega vprašanja od Lenina, a da je bil prav tako prepričan, da so narodi začasen pojav v zgodovinskem razvoju in da bo mednarodna kultura delavskega razreda prej ali slej zamenjala kulture posameznih narodov. V skladu s formulo, s katero so se strinjali premnogi zahodni intelektualci v letih, ko je tolikšen del izobraženstva bil stalinističen, bi se mednarodna vsebina nove kulture medtem še vedno lahko izražala v narodni obliki starih kultur. Zato je bilo treba spoštovati kulturno identiteto posameznih narodov in zaščititi njihov jezik. Toda kakor hitro je Stalin postal komisar za narodnosti v odločilnih letih, ko so boljševiki začeli oblikovati državo, se je v mnogih okoliščinah izkazalo, da je bil mnogo hitrejši in bolj avtoritaren od Lenina.

Glede dveh točk pa sta se Lenin in Stalin vsekakor popolnoma strinjala. Koristi delavskega razreda, ki je tedaj bil povečini ruski, so bile mnogo pomembnejše od vsakršne narodnostne zahteve, federalizem nove države pa nikakor ni smel načeti (ogrožati) enotnosti partije. Od tedaj je ZSSR formalno raznoter skupek federalnih republik, avtonomnih republik in avtonomnih teritorijev, toda komunistična partija je samo ena in partijska enotnost vedno vrača Moskvi oblast, ki jo je prestolnica na papirju poverila periferiji.

Revolucionarna pogodba, ki so jo po zaslugi Lenina med revolucijo sklenili delavski razred in tlačeni narodi, je bila v marsičem dvoumna. Partija se je zavze-

mala za proletarsko revolucijo in za državo, ki jo Hélène Carrère d'Encausse opredeljuje kot »sociološko«; narodi pa so zahtevali samoodločbo in ustanovitev narodnih držav, oziroma priznanje širše avtonomije v okviru nove države. Od tedaj je zgodovina Sovjetske zveze zgodovina takih dvoumnosti in načina, kako sta Moskva in komunistična partija skušali vozle razvozlati. Samoodločba je bila priznana, a se je zares uresničila samo v trenutku, ko so se boljševiki morali sprijazniti z obstoječim stanjem ali so pristali na pritisk mednarodne javnosti, kot se je zgodilo za Poljsko, Finsko in za republike ob Baltiku. V drugih primerih — glej Ukrajino, Gruzijo, Armenijo, Azerbajdžan — so sicer ohranili obliko federalne pogodbe, a so jim iz centra, čestokrat brutalno, vsilili takšno gospodarsko in socialno politiko, kakršno so smatrali za koristno za proletarsko revolucijo.

Tudi najbolj oddaljeni in neznani jeziki so bili zaščiteni, vendar s prepričanjem, da bo Moskva toliko laže uveljavljala svojo voljo, kolikor glasnejši bo Babilon jezikov sovjetske države. Narodne kulture so se rešile, a le v svojih naivnih in folklornih aspektih, kajti glavni cilj partije, zlasti v centralni Aziji, je bil uveljaviti socialni red, kot je izhajal iz revolucionarne nauka. Hélène Carrère d'Encausse med drugim ugotavlja, da je v letih NEP-a (gospodarske politike prehodnega značaja), ko se je SZ začasno odpovedovala postavam pravovernosti, sovjetska oblast nadaljevala v centralni Aziji in v muslimanskih deželah z uveljavljanjem svoje revolucije, da bi na ta način pretrgala plemenske vezi, umetno poklicala k življenju razrede in povzročila razredne konflikte.

Pisateljica se na koncu knjige sprašuje, ali se narodnostna politika sovjetske države lahko smatra za nadaljevanje, v sicer drugačnih oblikah, narodnostne politike carske države, pri čemer pravilno pripominja, da je vprašanje napačno postavljeno. Boljševiki niso bili imperialisti. Ko pa so trčili ob odpor starih tlačeni narodov, se je na dnu njihove duše oglasila stara vojaška avtoritarnost carske birokracije. Nova komunistična ideologija je v očeh manjših narodov bila stari ruski imperializem v novi obleki. Zaradi bankrota ideologije se danes vse to more še manj prenašati in se novim oblačilom more zaupati manj kot v preteklosti. Gorbačov mora zaradi tega izoblikovati nov federalizem, ki naj z novo pogodbo o sožitju skuša doseči spravo med dvema nasprotujočima si zahtevama, ki sta nadaljnji obstoj države in volja manjših narodov po avtonomiji.

* (Imperij, ki je eksplodiral).

** (Veliki izziv. Boljševiki in narodi 1917-1930).

Umrl je Nobelovec Emilio Segrè

V soboto, 22. t.m., je v San Franciscu umrl Emilio Segrè, ki je leta 1959 prejel Nobelovo nagrado za fiziko. Bil je star 84 let. Rodil se je leta 1905 v italijanskem mestu Tivoli, študiral je v Rimu, kjer je diplomiral pri slovitom Enricu Fermiju. Nekaj časa je predaval na univerzi v Palermu, nato pa je zaradi rasističnih zakonov leta 1938 zapustil Italijo in se zatekel v

Združene države Amerike. Med vojno je bil član ekipe, ki je pripravila prvo jedrsko bombo. Po vojni pa je sam in v sodelovanju z drugimi ameriški fiziki izdelal številne raziskave, ki so privedle do pomembnih odkritij na področju jedrske energije. Nobelovo nagrado je dobil, ker je odkril protidelec protona, se pravi antiprotion, ki ima en negativni osnovni naboj.

Iz stare slovenske poezije o cesarici Citi

FRANJO NEUBAUER (1872-1945)
CESARICI MIRU

In Ti, ki Ti krona na glavi blesti,
prišla si v te dneve boli in krvi
vsa lepa, vsa blaga, vsa mila.
Na dvore sijajne, v cesarski si grad
kot vigred prelestna stopila,
in kakor bršljan se, ki vedno je mlad,
cesarskega druga ovila.
Ah, še poškrapljene so cvetke livad,
še skale so gole rdeče,
in ptičke po hostah pred gromom granat
odletajo plašne, boječe.
Še daleč je naša pomlad!
Oj bodi nam Ti
znanilka pokojnejših, srečnejših dni!
Oj Ti, ki Te majnika vzbudil je svit,
najlepše pomladi nadel Te nakit,
kako boš prelestna cvetela tedaj,
ko MIREN in srečen prisveti nam maj!
Takrat boš MIRU cesarica,
VLADARJU MIRU boš družica!
(Odlomki iz pesnitve, objavljene med drugim v SLOVENCU 9. maja 1917.)

SILVIN SARDENKO (1876-1942)
CESARICA CITA — MATI SIROT

Pravijo, da smo sirote,
da je naša sestra — prošnja,
da živimo od dobrote.
In da nas nikjer nobeno
materno srce ne čuva. —
Pač! Srce poznamo eno.
Ali vi je ne poznate:
naše matere ljubeče —
Cite — naše rože zlate?
Kdor bi nas sirote žalil,
žalil mater bi cesarsko,
tudi Bog ne bo ga hvalil.
(Odlomki iz pesmi, objavljene v KRŠČANSKEM
DETOLJUBU leta 1917.)

—o—

KONČALA SE JE PEVSKA REVILJA
PRIMORSKA POJE

■ nadaljevanje s 4. strani

Ob okroglem jubileju lahko Primorski poje želimo le to, da bi znala najti najprimernejšo obliko, da bi še zbirala in združevala pevske zборе ter tako spodbujala h kvalitetni rasti zborovskega petja pri nas.

ETA grozi

Baskovska tajna organizacija ETA je sporočila, da je nastavila peklenška stroja na železniških progah Madrid - Barcelona in Madrid - Burgos. Poleg tega je sporočila, da je poslala po pošti nekaj peklenških strojev pravosodnemu ministrstvu in vodilnim predstavnikom zaporniške uprave. Po pretrganju pogajalnih stikov med ETO in špansko vlado se torej stopnjuje strategija napetosti.

Španska policija je medtem aretirala pet domnevnih pripadnikov ETE in odkrila vozilo, polno eksploziva, ki ga je skupina parkirala, da bi pripravila atentat z daljinsko vodenim peklenškim strojem proti policijski skupini.